

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทด้านการรักษาพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล
ชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.
2539

ผู้เขียน นางศรีเพ็ญ วิทิตานนท์

สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประไพศรี ช่อนกลิ่น	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรिता ธีระวัฒน์สกุล	กรรมการ
อาจารย์จิราพร สุวรรณธีรวงศ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล
ชุมชนด้านการรักษาพยาบาล ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2539 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน ประชากรเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานใน
โรงพยาบาลชุมชนขนาด 10 และ 30 เตียง จำนวนทั้งสิ้น 220 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบ
สอบถาม และได้รับคืน 210 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่าพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานด้านการรักษาพยาบาลอย่างครอบคลุม
ทั้งด้านอายุรกรรม ศัลยกรรม สูติรีเวชกรรม ปัจจุบันพยาบาล การวางแผนครอบครัว
และด้านวิสัญญีพยาบาล นอกจากนี้พยาบาลวิชาชีพยังปฏิบัติงานที่นอกเหนือจากระเบียบฯ
กำหนดคือ ด้านอายุรกรรม พยาบาล ร้อยละ 90.0 ขึ้นไป ให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วยหอบหืด
ความดันโลหิตสูง และโรคติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ ด้านศัลยกรรม ร้อยละ 69.0 ทำการเย็บ
แผลที่สาหัส ด้านสูติรีเวชกรรม ร้อยละ 54.3 ใช้ยาฉีดรัศมีดลูกก่อนคลอด ด้านวางแผนครอบครัว
พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 4 คน ปฏิบัติโดยทำหน้าที่ชาย ในการปฏิบัติการรักษาพยาบาลทั้ง
ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุขและนอกเหนือระเบียบกระทรวงสาธารณสุขพบว่า ส่วนใหญ่

เป็นการปฏิบัติโดยมีความรู้และประสบการณ์ที่สามารถทำได้ทุกด้าน แต่ระดับความมั่นใจในการปฏิบัติด้านปัจจุบันพยาบาลตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข อยู่ในระดับต่ำ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานพยาบาลวิชาชีพมีความเห็นว่า จำนวนแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ไม่เพียงพอ การจัดสรรพยาบาลวิชาชีพไม่ตรงกรอบอัตรากำลัง มีพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานด้าน การรักษาพยาบาลไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในเวร บ่าย-ดึกทำให้เกิดการเหนื่อยล้า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนห่างไกลย้าย บ่อย และพยาบาลวิชาชีพต้องทำหน้าที่หลายด้าน ในเวลาเดียวกัน เช่น เก็บเงินค่ารักษาพยาบาล จ่ายยา สังคมสงเคราะห์ ประชาสัมพันธ์ หรือแม้แต่การทำหน้าที่ในการรักษาพยาบาลแทนแพทย์ ซึ่งบางครั้งก็มีปัญหาในการยอมรับจากผู้ป่วยและญาติ ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการกำหนด นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานของพยาบาลให้เป็นลายลักษณ์อักษร จัดสรรพยาบาลวิชาชีพ ให้ตรงกรอบอัตรากำลังและสนับสนุนด้านวิชาการให้พยาบาลอย่างต่อเนื่อง

จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า พยาบาลวิชาชีพได้ปฏิบัติงานด้านการรักษาพยาบาล นอกเหนือจากระเบียบที่กระทรวงกำหนดไว้ ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงควรทบทวนและ ปรับเปลี่ยนระเบียบกระทรวงฯ ให้มีความชัดเจนเหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงานจริง เพื่อคุ้มครองภาระความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานและเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้มารับบริการด้วย

Independent Study Title Professional Nurses Medical Care Role in Community Hospital
Chiang Mai Province According to Ministry of Public Health's
Regulation B.E. 2539

Author Mrs. Sripen Witiṭanon

Master of Public Health

Examining Committee

Asst. Prof. Prapaisri Songlin Chairman

Asst. Prof. Sarita Theerawatsakul Member

Lecturer Jiraporn Suwanteerangkul Member

Abstract

The objective of this study was to indicate professional nurses medical care role in community hospitals in Chiang Mai province according to Ministry of Public Health's Regulation B.E.2539. Opinion towards obstacle and suggestion were also examined. Population of the study are 220 professional nurses from 10-bed and 30-bed hospitals. Data collection was done by questionnaires. Only two hundred and ten completely answered questionnaires were analyzed by using descriptive statistics.

The results revealed that most of professional nurses performed all medical care roles following the regulation in Internal Medicine, Surgery, Obstetrics and Gynecology, Emergency Medicine, Family Planning and Anesthetic nursing. Moreover, professional nurses provided some medical care not included in the regulation. In Internal Medicine, more than ninety percent of professional nurses provided treatment for patients with asthma, hypertension, and urinary tract infection. Sixty nine percent of professional nurses performed surgical care in suture of severe wound. About half of professional nurses gave injection to induce uterine contraction in obstetric care. Only 4 professional nurses could perform vasectomy for Family

Planning service. In providing medical services both those following the regulation and those extraordinary ones, most of professional nurses had knowledge and experiences to do. They performed the emergency medical care at low confidence level.

Regarding the opinion toward the practice impediment, sampled professional nurses indicated that the number of doctor in community hospitals was insufficient. They also thought that the allotment of professional nurses was not in line with the manpower frame. The number of professional nurses worked in medical care was inadequate as well, particularly in evening and night shifts, and caused fatigue. The turnover rate of professional nurses who worked in distant community hospitals was high. Furthermore professional nurses performed many duties concurrently, for instance, cashier, medicine distributor, social work, and public relation, which sometimes encountered the problem of acceptance from patients and their relatives. Their suggestions were to have clear-cut policy and practice guidelines for professional nurses, distribute professional nurses according to manpower frame, and provide sufficient continuing nursing education.

The results indicated that professional nurses perform many medical treatments besides the duties stipulated in the regulation. The Ministry of Public Health, therefore, should revise and modify the regulation to be clearer and suitable for the real nursing practice situations. The proposed regulation should be done to protect the liability of professional nurses and for the sake of the people.